

Доц.Др.
Кадырбай Чекиров
Табигый илимдер факультети
Биология бөлүмү
kadyr.chekirov@manas.edu.kg

Тил билүү деңгээли

#	Тил	Угуп түшүнүү	Окуп түшүнүү	Өз ара сүйлөшүү	Оозеки түшүндүрүү	Жазуу
1	Кыргызча	C2	C2	C2	C2	C2
2	Англисче	A2	B1	A2	A1	A2
3	Орусча	A1	A1	A1	A1	A1
4	Түркчө	B1	B1	B1	B1	B1

A1: Beginner **A2:** Elementary **B1:** Pre-Intermediate **B2:** Intermediate **C1:** Upper-Intermediate **C2:** Advanced

Илимий багыттары

Өсүмдүктөрдүн биотехнологиясы, Биология, Үй жаныбарлары, Статистика

Илимий даражалары

1	Доц.Др.	1998	Биология (генетика), Кыргыз улуттук агрардык университети
2	Доц.Др.	1998	Биология, генетика, Кыргыз улуттук илимдер академиясы, Биология жана топурак таануу институту,

Берген сабактары

LEE-801 Илим изилдөө практикасы

LEE-800 Магистрдик диссертация

BIO-601 Биологиялык эксперим.статистикалык анализи

BTE-513 Тереңдетилген биотехнология

BIO-305 Генетика i

BIO-413 Популяциялык генетика

STJ-302 Өндүрүштүк практика iii

BIO-618 Генетикалык токсикология жана мутагенез генетикасы

BIO-502 Семинар

FBE-800 Магистрдик диссертация

BIO-451 Бүтүрүү квалификациялык иши i

BIO-206 Биостатистика

BIO-401 Популяциялык генетика

BIO-452 Бүтүрүү квалификациялык иши ii

BIO-306 Генетика ii

BIO-500 Магистрдик диссертация

FBE-611 Семинар 2

BIO-900 Доктордук диссертация

BTE-500 Илим изилдөө практикасы

BTE-530 Магистрдик диссертация

BTE-518 Генетикалык модификацияланган өсүмдүктөр

BIO-407 Цитогенетика

BIO-410 Адам экологиясы

BIO-301 Генетика (курстук иш менен биргеликте)

BIO-326 Адамдын генетикасы

BTE-515 Молекулалык генетика

BIO-104 Биостатистика

FBE-610 Семинар 1

BIO-512 Популяциялык жана эволюциялык генетика

BIO-600 Доктордук (phd) диссертация

BTZ-452 Дипломдук иш

BTV-209 Айыл чарба статистикасы

BIO-530 Магистрдик диссертация

BIO-603 Эволюциялык биология

BIO-620 Биологиялык эксперим.статистикалык анализи

BTE-512 Семинар

BIO-302 Генетика ii

BIO-500 Илим-изилдөө жүргүзүү практикасы

BIO-511 Педагогикалык практика

BIO-602 Илим этикасы
BIO-207 Биостатистика
BIO-101 Биологиянын тарыхы жана методологиясы
BIO-516 Эволюциялык генетика
YÖD-302 Эволюциялык теория (курстук иш)
BIO-308 Эволюциялык теория
BIO-543 Генетиканын учурдагы проблемалары
VKO-104 Өсүмдүктөрдүн генетикасы
BIO-301 Генетика i
ZIR-204 Өсүмдүктөрдүн генетикасы
BIO-512 Семинар
BIO-540 Жаныб-дын жана өсүм-үн клеткалык жана генетикалык инжен
BIO-452 Дипломдук иш ii
BIO-451 Дипломдук иш i
BIO-302 Генетика ii
BIO-402 Клеткалык биология
BIO-311 Жаныбарлардын көбйүүсүнүн жана өнүгүүсүнүн биологиясы
BIO-513 Биологиядагы компьютердик технологиялар
BIO-310 Иш коопсуздугу
BIO-310 Жалпы эндокринология
BIO-102 Жалпы биология
VET-103 Медициналык биология
VET-106 Биостатистика
MAT-114 Биологиялык статистика
BIO-405 Өсүүнүн жана өнүгүүнүн биологиясы
BIO-207 Жалпы экология
VET-112 Биотехнология
VET-110 Генетика
BIO-101 Жалпы биология i
BIO-112 Зоология
BIO-113 Биология

Административдик кызматтары

#	Кызматы	Бөлүм	Башталышы	Бүтүшү
1	Декан жардамчысы	Табигый илимдер факультети	11.10.2010	27.09.2011
2	Институт директорунун жардамчысы	Табигый илимдер институту	03.12.2015	01.09.2016
3	Институт директорунун жардамчысы	Табигый илимдер институту	23.09.2016	18.07.2019
4	Институт директорунун жардамчысы	Табигый илимдер институту	01.11.2019	31.08.2020
5	Институт директору	Табигый илимдер институту	09.10.2020	26.10.2020
6	Институт директорунун жардамчысы	Табигый илимдер институту	06.11.2020	22.09.2021
7	Бөлүм башчысы	Биология бөлүмү	24.05.2021	-

Жетекчилик кылган диссертация темалары

1	Магистр Асел Жодарбекова 2024 KIRGIZİSTAN'DA YETİŞTİRİLEN MISIR VARYETELERİNDE GENETİĞİ DEĞİŞT.ORAN.VARL.
2	Магистр Наргиза Курманалы кызы 2023 BİŞKEK ŞEH.ARMOSFER KİRLİĞ.İNSANLARA GENOT.ETKİSİ.MİKRO-ER TESTİ YAR.İLE AR
3	Магистр Адинай Карыпова 2022 KIRGIZ NÜFUSUNDAKİ OBEZİTEYE YATKINLIĞI BELİRLEYEN GENETİK MARKÖLERİN ARAŞT
4	Магистр Алина Сейдахматова 2022 KIRGIZ-DA YAYGIN OLARAK EKİMİ YAPILAN EKMEKLİK BUĞDAY(TR.AE) VAR.GEN.ÇEŞ.AR
5	Магистр Айжан Садырбаева 2022 PCR YÖNTEMİ İLE BİŞKEK ŞEHRİNDE COVID-19 TEŞHİSİNİN SONUÇLARININ ARAŞTIRIL.

6	Магистр Айсулуу Качыбекова 2020 BİŞKEK ŞEHİRİNİN ANTROPOJENİK KİRLİLİĞİ KOŞULLARINDA İĞNE YAPRAKLILARIN KARY
7	Магистр Батма Жусупова 2019 ÇİMENTO TOZ KİRLİLİĞİNİN ZEA MAYS BİTKİ ÜZERİNE ETKİLERİ
8	Магистр Айсулуу Койчубек кызы 2019 KIRGIZ.'DA YETİŞ. ARPA ÇEŞİT.TOHUMLAR.PESTİSİTLERİN SEBEP OLDUĞU SİTOGENET
9	Магистр Мээрим Русланбекова 2018 BİOMONİTOR OLARAK EFEDRA(EPHEDRA INTERMEDIÀ) KULL. KADJİ-SAY URANYUM ATIK D
10	Магистр Тамара Абдыкаимова 2018 POPULUS NIGRA, DACTYLIS GLOMERATA, MENTHA LONGIFOLIA, SALIX FRAGILIS, ARUNDO DO

SCI, SCI-E, SSCI жана AHCI индекстүү журналдарда басылган макалалары

1. [N.ALDAYAROV](#), [A.TÜLÖBAYEV](#), [R.SALIKOV](#), J.Jumabekova, [B.KIDIRALIYEVA](#), [N.ÖMÜRZAKOVA](#), [G.KURMANBEKOVA](#), [N.İMANBERDİYEVA](#), [B.USUBALIYEV](#), [B.BORKOYEV](#), [K.SALIYEVA](#), Z.Saliev, T.Omurzakov, [K.ÇEKİROV](#). (2022). An ethnoveterinary study of wild medicinal plants used by the Kyrgyz farmers. *Journal of Ethnopharmacology*, 285(114842), 1-16. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jep.2021.114842>.
<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000806869500001>.
2. I.Dogan, [İ.İ.ÖZYİĞİT](#), [B.KIDIRALIYEVA](#), [K.ÇEKİROV](#), [G.KURMANBEKOVA](#), B.Ucar, [N.ŞAYKİEVA](#), A.Hocaoglu-Ozyigit, I.E.Yalcin, Z.Severoglu, A.O.Solak. (2021). Assessment of pollution at the former uranium waste dumpsite near kaji-Say Village/Kyrgyzstan: a genetic and physiological investigation. *JOURNAL OF RADIATION RESEARCH AND APPLIED SCIENCES*, 14(1), 280-294. DOI: 10.1080/16878507.2021.1957397.
<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000683579300001>.
3. [G.KURMANBEKOVA](#), [B.USUBALIYEV](#), A.Kolodinska, [K.ÇEKİROV](#), [N.TOTUBAYEVA](#), R.v.Bothmer1. (2020). Agronomic performance of spring barley cultivars under different eco-environmental conditions. *Polish Journal Environmental Studies*, (vol. 29), 4332-4344. DOI: DOI: <https://doi.org/10.15244/pjoes/117654> .
<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000559050000008>.
4. [A.TÜLÖBAYEV](#), [R.SALIKOV](#), [K.ÇEKİROV](#), [G.ASKARBEK](#). (2020). The History of Formation and Development of Veterinary Medicine in the Kyrgyz Republic. *Вопросы истории/Voprosy Istorii*, 10(3), 100-108.
<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000605445300008>.

Башка журналдарда басылган макалалары

1. [K.ÇEKİROV](#), A.Sadyrbaeva. (2022). Epidemiological analysis of the diagnostic results of COVID-19 infection in Bishkek by real-time PCR method. *Frontiers in Life Sciences and Related Technologies*, 3(1), 21-24.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/flsrt/issue/69060/1050857>.
2. [K.ÇEKİROV](#), [İ.İ.ÖZYİĞİT](#), [G.KURMANBEKOVA](#), А.Абакирова, В.Yalcin, I.E.Yalcin, A.Hocaoglu-Ozyigit. (2021). Cadmium stress in barley seedlings: Accumulation, growth, anatomy and physiology. *International Journal of Life Sciences and Biotechnology*, 2021(4(2)), 204-223. DOI: 10.38001/ijlsb.833611.
3. [K.ÇEKİROV](#), К.Айсулуу. (2020). KARYOLOGICAL FEATURES OF THE TIEN SHAN SPRUCE (PICEA SCHRENKIANA SUBSP. TIANSHANICA) IN THE CONDITIONS OF ANTHROPOGENIC POLLUTION IN BISHKEK. «Universum: химия и биология», № 6 (72)(№ 6 (72)), 14-19.
<https://7universum.com/ru/nature/archive/item/9516>.
4. [Н.Маматов](#), [К.Чекиров](#), В.Murataliev. (2019). HISTORY AND DEVELOPMENT OF KYRGYZ TAYGAN HUNTER DOG BREED. www.igac2019.turkiyekongre.com, kongre kitabi(2019), 125. www.igac2019.turkiyekongre.com..
5. [M.KOCOBЕКOV](#), [S.MAMBAYEVA](#), [K.ÇEKİROV](#). (2018). Особенности подготовки докторантов (PhD) на базе Кыргызско-турецкого университета «Манас». *Международный журнал экспериментального образования*. - № 7, 2018., (7), 18-23.
https://elibrary.ru/download/elibrary_35620024_39816567.pdf.
6. [N.ŞAYKİEVA](#), [K.ÇEKİROV](#), [G.KURMANBEKOVA](#), [İ.DOĞAN](#), [İ.İ.ÖZYİĞİT](#), [B.KIDIRALİYEVA](#), [A.O.SOLAK](#). (2018). СОДЕРЖАНИЕ НЕКОТОРЫХ МИНЕРАЛЬНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ В ПОЧВЕ И РАСТЕНИИ ВИДА ERHEDRA INTERMEDIA, ПРОИЗРАСТАЮЩЕГО НА ТЕРРИТОРИИ КАДЖИ-САЙСКОГО УРАНОВОГО ХВОСТОХРАНИЛИЩА. *Инновации в науки*, 88(12), 5-9.
<https://sibac.info/journal/innovation/88>.
7. [M.KOCOBЕКOV](#), [K.ÇEKİROV](#). (2017). ПРОГРАММА ДОКТОРАНТУРЫ (PHD) В КЫРГЫЗСКО-ТУРЕЦКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ "МАНАС". *Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана*. - № 2, 2017, (2), 179-182.
https://elibrary.ru/download/elibrary_29222835_96618630.pdf.
8. [N.ÖMÜRZAKOVA](#), Э.Табылдиева, [G.KURMANBEKOVA](#), [K.ÇEKİROV](#), И.Аликеев, [N.ALDAYAROV](#). (2014). МИКРОМОРФОЛОГИЯ ПИЩЕВАРИТЕЛЬНОЙ ТРУБКИ У ЯКОВ. *НАУКА И НОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ* или *Наука, новые технологии и инновации Кыргызстана*, -(3), 96-104. <https://elibrary.ru/item.asp?id=24156187>.

Докладдары

1. [G.KURMANBEKOVA](#), Ms.K.Çilgin, A.Hocaoglu-Ozyigit, [İ.İ.ÖZYİĞİT](#), A.Abakirova, S.Suner, I.E.Yalcin, [K.ÇEKİROV](#). The Effects of Cadmium on Some Growth Parameters, Physiology and Genotoxicity of Barley (*Hordeum vulgare* L.). II International Biology Congress, 2022.
<https://biocong.manas.edu.kg/index.php/en/> .
2. [K.ÇEKİROV](#), [N.ALDAYAROV](#), Т.Çağlayan, [B.KIDIRALİYEVA](#). Morphometric study of the skull of the local Kyrgyz sheep. II International Biology Congress, 2022.
<https://biocong.manas.edu.kg/index.php/ru/>.
3. [N.ALDAYAROV](#), Ж.Жумабекова, [B.KIDIRALİYEVA](#), [K.ÇEKİROV](#). Effect of Arum korolkowii Regel tuber tincture on the hematological and serum biochemical parameters, morphology of the testis and liver in the male guinea pigs (*Cavia porcellus* Linnaeus, 1758). International Congress on Domestic Animal Breeding Genetics and Husbandry - 2020, 2020. <https://www.icabgeh.com/icabgeh-20>.
4. Таалайбек кызы, [N.ALDAYAROV](#), [K.ÇEKİROV](#), Шарипова. Топоздордун (*Bos grinniens*) он эки эли ичегисинин морфологиясы. Профессор ДТ Алтыбаеванын 70-жылдыгына

арналган конференция, 2017.

<https://open-resource.ru/journals/2-rus/77656-vestnik-oshskogo-gosudarstvennogo-universiteta/>.

Китептери

1. [G.KURMANBEKOVA](#), [N.ALDAYAROV](#), [K.ÇEKİROV](#). Адамдын анатомиясы (Атлас). Махprint. <http://elib.manas.edu.kg/index.php/ru/library/search?searchString=%D0%90%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%8F&page=2>.
2. [G.KURMANBEKOVA](#), [K.ÇEKİROV](#), [N.İMANBERDİYEVA](#), [N.ALDAYAROV](#), [G.ŞARŞENALİYEVA](#), [S.BEYŞENALİYEVA](#), [N.ÖMÜRZAKOVA](#). Биологиялык терминдердин кыргызча-орусча / орусча-кыргызча сөздүгү. Кут-Бер. жок.
3. [N.ALDAYAROV](#), [A.KARIPOVA](#), [B.USUBALİYEV](#), [K.ÇEKİROV](#), [B.KIDIRALİYEVA](#), [A.ASLAN](#), [N.ÖMÜRZAKOVA](#), [G.KURMANBEKOVA](#), [N.İMANBERDİYEVA](#), [A.TÜLÖBAYEV](#). Кыргыз эли салттык дарыгерликте жана үй чарбасында колдонгон кээ бир өсүмдүктөр. КТМУ. жок.

Долбоорлору

1. [К.Чекиров](#), [Н.Алдаяров](#), Проф.Др.Т.Чаглаян, Ы.Бегалиев. Жергиликтүү кыргыз койлорунун баш сөөгүнүн морфометриялык көрсөткүчтөрүн изилдөө. КТМУ-ВАР.2021.ФВ.05.
2. [Н.Алдаяров](#), [А.Түлөбаев](#), [А.Аслан](#), [К.Чекиров](#), [А.Марасулов](#), [Г.Курманбекова](#), [Н.Өмүрзакова](#), [Б.Кыдыралиева](#). Кара-Кой жайлоосунда өсүүчү дары өсүмдүктөр жана алардын салттык медицинада колдонулушу. КТМУ-ВАР.2021.ФВ.03.
3. [К.Чекиров](#), [Г.Курманбекова](#), [Н.Алдаяров](#), [Н.Иманбердиева](#), [Н.Өмүрзакова](#), [Б.Кыдыралиева](#). Исследование генетического разнообразия разводимых в Кыргызстане пород крупного рогатого скота с помощью ДНК-маркеров. 0000062.
4. [Н.Алдаяров](#), [Г.Курманбекова](#), [Ж.Карабаева](#), [К.Чекиров](#), [А.Давлетбаков](#), [Н.Өмүрзакова](#), [Э.Табылдиева](#), [Б.Кыдыралиева](#). Кыргыз Ала-Тоо кыркаларын байырлаган ача туяктуу жаныбарлардын эпидемиологиялык абалына морфологиялык баа берүү. 0007457.
5. [Н.Алдаяров](#), [К.Чекиров](#), [Ж.Керималиев](#), [Н.Өмүрзакова](#), [Э.Табылдиева](#). ТОПОЗДОРДУН ТАМАК СИҢИРҮҮ СИСТЕМАСЫНДАГЫ МАЛТТЫН МОРФОФУНКЦИОНАЛДЫК АБАЛЫ. КТМУ-ВАР.2012.ФВ.04.
6. [Н.Алдаяров](#), [А.Түлөбаев](#), [Т.Чаглаян](#), [К.Чекиров](#), [А.Ибраева](#). Органикалык үй чарбачылыгындагы канаттууларга колдонулуучу этноветеринардык ыкмаларды изилдөө жана илимий негиздөө. КТМУ-ВАР-2023.ФВ.03.